

strefning og Bortkastelse af al forældet Magtpolitik, af al forældet Imperialisme — denne nationale Idé, der er noget andet end Imperialisme — kunde være fulgt overfor alle de andre uløste nationale Spørgsmaal hele Verden over, hvis disse var blevet løst eller kunde blive løst paa den Maade, som det sønderjydske Spørgsmaal nu løses, da var vi nærmere, end vi desværre nu er, mod den fulde Virkeliggørelse af Folkenes Forbund og nærmere en virkelig og varig Verdensfred. Krigen har kostet saa forferdeligt, ogsaa vore Landsmænd paa den anden Side Kongeaalen — 6000 Ofre og alle Invaliderne og al den Ulykke, der er kommet over dem dernede —, at vi jo i dette Øjeblik kun kan føle den dybeste Taknemmelighed over, at vi nu staar foran en saadan Løsning af dette Spørgsmaal, at i den Sag vil Krigen for alle Tider være en Umulighed.

De smukke og varme Ord, som den højtærede Statsminister udtalte overfor dem af vore Landsmænd, som bliver paa den anden Side af Grænsen, kan vi fra vor Side ganske gøre til vore, og vi vil ønske, at de Ord, der i disse Dage vil blive udtalt i saa Henseende fra mange Sider, ikke blot maa blive Ord. Vi er ogsaa overbeviste om, at man fra alle Sider vil søge at omsætte dem i Gerning. Vi er fra vor Side villige til at være med til at bringe alle de Ofre, at foretage alle de Foranstaltninger, som er menneskelig mulige for at bistaa dem af vore Landsmænd, der bliver paa den anden Side af Grænsen, i at fortsætte og udvikle deres nationale Liv, økonomisk og kulturelt hjælpe dem paa alle Maader, ligesom jo ganske sikkert den store tyske Nation paa samme Maade vil yde de Tyskere, der kommer paa denne Side af Grænsen, al den Hjælp og Bistand, den formaar. Men jeg føjer til, at jeg tror, at den allerbedste Maade, hvorpaa man fra begge Nationers, den tyske og den danske Nations, Side kunde hjælpe de Landsmænd, der maa blive paa den anden Side Grænsen — saadan er jo Forholdet, saadan er Virkeligheden, det kan ikke være anderledes, naar en Grænse skal drages paa den Maade, jeg her har nævnt, gennem en nationalt blandet Befolkning —, var, at man fra begge Nationers Side bestræbte sig af al Magt for straks nu og i al Fremtid at skabe det bedst mulige Forhold mellem de to Nationer, som Naturen henviser til at leve som Naboer. Jo mere man kunde bidrage dertil paa begge Sider af Grænsen, des bedre vil ogsaa Livet

forme sig for de Tyskere, der kommer til Danmark, og for de Danske, der bliver i Tyskland.

Jeg har hist og her set Tegn paa, at man tværtimod, ligesom med Villie, ligesom bevidst, søger at holde Nationalhadet vedlige, ja, søger at puste til det. Er det nødvendigt? Er det nødvendigt i vor Tid? Gives der ikke en højere, mere udviklet, ædlere Opfattelse af den nationale Idé, af den nationale Følelse, af Nationaliteten end den forældede, der kun kan hævde sit eget i Krig med de andre? Findes der ikke, og skulde Tiden i alt Fald ikke i Danmark være moden til, at vi havde en anden, bedre, højere, ædlere Opfattelse af det nationale, saaledes at vi kunde udvikle det og dyrke det, paaskønne alt det gode, der ligger deri, uden at dette behøver at ledsages af Had til og Foragt for de andres? Jo mere Nationerne vilde dyrke og udvikle deres egne gode Ejendommeligheder uden at foragte de andres, des mere broget og mangfoldig kunde Verden blive, men des mere varigt kunde ogsaa grundlægges Verdensfreden og det Forhold mellem Nationerne og Staterne, som netop er en Nødvendighed, særlig for de mindre Nationer, dersom de vil se Fremtiden med Tryghed i Møde. Jeg vil udtale vor Villie til at virke for, at disse Tilløb til fortsat Nationalhad, til fortsat Dyrkelse af det slette, der hører Fortiden til, maa vige for denne forældede Opfattelse af det nationale Spørgsmaal.

Gennem 55—56 Aar var de danske Sønderjyder adskilte fra os. Nu kommer de tilbage. Nu vil de varigt blive her. Jeg slutter mig til Ordføreren for Venstre (Jensen-Sønderup), jeg slutter mig til Statsministeren i Haabet om, at den Tid, vi gaar i Møde, maa blive en god Tid for hele det genforenede danske Folk. Jeg gentager, det bliver saadan — det kan ikke være anderledes —, at nogle enkelte, nogle Tusinde maa blive udenfor, men de vil dog føle sig samhörige med os, og de kan, som vore Landsmænd i Amerika, leve et fælles nationalt Liv med os, hvis de vil. Jeg udtaler til Slut, som jeg begyndte med, Haabet om, at den Tid, der kommer, maa blive en Tid med fælles Virksomhed for Frisind, for Fremskridt, for kulturel og økonomisk Virksomhed i vort nye, udvidede, større, fælles Fædreland.

Harboe: Det konservative Folkeparti nærer ingen Betænkelighed ved, at Rigsdagen nu vedtager det fremsatte Lovforslag. Vi hilser dette Lovforslag velkom-